

Vergaderjaar 1999–2000

26 841

Wijziging van de Mediawet en van het Wetboek van Strafrecht, alsmede intrekking van de Wet op de filmvertoningen

Nr. 4

VERSLAG

Vastgesteld 22 februari 2000

De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport¹, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, brengt onderstaand verslag uit over haar bevindingen. Met een tijdige en afdoende beantwoording van de daarin geformuleerde vragen en opmerkingen acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

ALGEMEEN

1. Inleiding

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel tot wijziging van de Mediawet en het Wetboek van Strafrecht en tot intrekking van de Wet op de filmvertoningen. Het beoogde doel om jeugdigen via effectieve instrumenten te beschermen tegen schadelijke invloeden waarmee zij via audiovisuele media geconfronteerd kunnen worden, spreekt hen aan. Naar de mening van deze leden kan hiermee tegemoet worden gekomen aan de groeiende groep van ouders van (zeer jonge) kinderen die hun kroost wenst te vrijwaren van programma's waarin bijvoorbeeld sex en (ernstig) geweld aan bod komen. Gevoegd bij het feit dat onderzoek uitwijst dat er wel degelijk een verband is aangetoond tussen het zien van geweldsbeelden en het gebruik van geweld en dat deze geweldsbeelden onder bepaalde voorwaarden een versterkende factor kunnen zijn in het ontstaan van geweld, rechtvaardigt een samenhangende aanpak ten aanzien van alle relevante audiovisuele media.

Met de inzet die het kabinet kiest, namelijk die van zelfregulering waarbij de betreffende brancheorganisaties een bindende regeling treffen over zaken als – uniforme – leeftijdsclassificatie, de handhaving en controle van regels, sancties en de inrichting van een klachtenmeldpunt, zijn de leden van de PvdA-fractie het in grote lijnen eens. Toch hebben zij nog wel enige vragen omtrent het voorliggende wetsvoorstel.

Allereerst betreft dit de reikwijdte van het wetsvoorstel. Het kabinet geeft aan dat het nieuwe stelsel zich in eerste instantie nog niet zal uitstrekken tot nieuwe media als het Internet, met onder andere als argument dat

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Swildens-Rozendaal (PvdA), ondervoorzitter, Bijleveld-Schouten (CDA), Middel (PvdA), Essers (VVD), voorzitter, Oedayraj Singh Varma (GroenLinks), Dankers (CDA), Oudkerk (PvdA), Lambrechts (D66), Rijpstra (VVD), Rouvoet (RPF), Van Vliet (D66), Van Blerck-Woerdman (VVD), Passtoors (VVD), Eisses-Timmerman (CDA), Gortzak (PvdA), Hermann (GL), Buijs (CDA), Atsma (CDA), Arib (PvdA), Spoelman (PvdA), Kant (SP), E. Meijer (VVD), Van der Hoek (PvdA) en Blok (VVD).

Plv. leden: Van 't Riet (D66), Rehwinkel (PvdA), Eurlings (CDA), Apostolou (PvdA), Örgü (VVD), Van Gent (GroenLinks), Van de Camp (CDA), Noorman-den Uyl (PvdA), Ravestein (D66), Weekers (VVD), Schutte (GPV), Schimmel (D66), Terpstra (VVD), Udo (VVD), Visser-van Doorn (CDA), Belinfante (PvdA), Harrewijn (GroenLinks), Ross-van Dorp (CDA), Th.A.M. Meijer (CDA), Duijkers (PvdA), Smits (PvdA), Marijnissen (SP), O.P.G. Vos (VVD), Hamer (PvdA) en Cherribi (VVD).

vooral nog het accent bij diensten op het Internet niet ligt bij het doorgeven van film, video en t.v.. Vaststaat echter dat de ontwikkelingen in deze sector razend snel gaan en dat zich in dit verband in toenemende mate een «grijs gebied» kan gaan voordoen dat zich aan deze zelfregulering onttrekt, maar waar desondanks schadelijke beelden voor jeugdigen getoond kunnen worden. Kan het kabinet hier een reactie op geven? Op welke termijn zullen nieuwe media als Internet wel onder het nieuwe stelsel geschaard kunnen worden? Is er bijvoorbeeld reeds overleg (geweest) met internet-providers en zo ja, welke conclusies kunnen hieruit worden getrokken?

De leden van de PvdA-fractie kunnen instemmen met een evaluatie van het stelsel die is voorzien nadat twee jaar ervaring met het stelsel van zelfregulering is opgedaan. Kan een toelichting worden gegeven langs welke criteria deze evaluatie zal plaatsvinden?

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het voorstel tot wijziging van de Mediawet en van het Wetboek van Strafrecht, alsmede intrekking van de Wet op de filmvertoningen. Zij zijn met de regering van mening dat het gekozen uitgangspunt van zelfregulering met een strafrechtelijk toezicht, daar waar het zelfregulerend vermogen zijn grenzen bereikt, het juiste is. Deze leden ondersteunen de door de regering gekozen invulling waarbij de verantwoordelijkheid voor de producten in eerste instantie bij de aanbieders zelf wordt gelegd. De leden van de VVD-fractie zouden graag een nadere uiteenzetting over het classificatie- en productvoorlichtingssysteem ontvangen. Hierbij gaat het om twee vragen. In de eerste plaats: hoe kan een ouder weten of een TV-programma, film, video of computerspelletje geschikt is voor een bepaalde leeftijdscategorie (bijvoorbeeld via een aanduiding op de verpakking of op een andere wijze)?

Ten tweede: hoe wordt de invoering van het nieuwe classificatiesysteem naar de consumenten gecommuniceerd?

In de Memorie van Toelichting wordt aangegeven dat Internet (nog) niet valt onder het nieuwe stelsel. De regering motiveert dit door aan te geven dat via Internet nog betrekkelijk weinig audiovisuele producten worden aangeboden en dat dit naar verwachting voorlopig niet verandert. Waarop baseert de regering de verwachting dat Internet voorlopig weinig voor audiovisuele diensten gebruikt zal worden? De technische ontwikkelingen gaan immers zeer snel.

Waarop is de verwachting van de regering gebaseerd dat dezelfde distributeurs als die nu bij het NICAM betrokken zijn een centrale rol gaan spelen bij de distributie van audiovisuele producten via Internet? Een Internetprovider kan zich buiten Nederland of de EU vestigen. In dit verband vragen de leden van de VVD-fractie hoe het staat met de afspraken ter zake in internationaal verband.

De leden van de CDA-fractie hebben kennis genomen van het voorstel om over te gaan tot wijziging van de Mediawet en van het Wetboek van Strafrecht, alsmede tot intrekking van de Wet op de filmvertoningen. De regering geeft aan dat het doel van het wetsvoorstel is, bij te dragen aan een betere bescherming van jeugdigen tegen voor hen schadelijk audiovisueel beeldmateriaal. Deze leden staan achter deze doelstelling, daar zij het belangrijk vinden dat er een betere bescherming op dit gebied komt. Echter, bij de manier waarop de regering tot deze doelstelling denkt te komen – zelfregulering –, hebben zij een aantal vragen die hieronder zijn opgenomen.

De leden van de CDA-fractie vragen de regering waarom gekozen is voor een nieuw instituut als het NICAM, in plaats van uitbreiding en/of reorganisatie van de Nederlandse Filmkeuring. Deze leden vragen voorts wie de evaluatie zal verrichten en waarop de evaluatie is gericht. Ook willen zij

weten of er een vangnet is als uit de evaluatie blijkt dat de zelfregulering en het NICAM niet naar behoren functioneren.

De regering geeft aan dat er een gebrek aan afstemming en consistentie in de wet- en regelgeving is, dat er sprake is van een gebrekkige handhaafbaarheid en handhaving van de regels, en dat er een tekort is aan voldoende deskundigheid bij de beoordeling van schadelijkheid. Denkt de regering dat door dit wetsvoorstel, waarin zelfregulering centraal staat, deze problemen worden opgelost? Deze leden zijn op zich voor zelfregulering, maar vinden daarnaast dat ook de overheid een duidelijke taak heeft in de bescherming van jeugdigen. Een wettelijk kader, duidelijke sancties en/of vangnet achten zij gewenst.

In 1995 verscheen de film «Faces of Death». De Nederlandse Video Detailisten Organisatie raadde haar leden aan de video niet in de schappen te zetten. Driekwart van de leden negeerde deze oproep echter. De video bevatte o.a. een executie met de elektrische stoel, paarden die een man vierendelen en een varken dat onverdoofd wordt gekeeld. In het wetsvoorstel wordt aangegeven dat de jeugdigen beter beschermd moeten worden tegen schadelijk beeldmateriaal. In hoeverre kunnen jeugdigen «beter» beschermd worden, als de regering in het wetsvoorstel geen regeling daarvoor treft? Misschien is het gevolg van zelfregulering wel dat jeugdigen minder beschermd worden dan nu. Hoe denkt de regering zelf het een en ander toch te kunnen regelen?

De leden van de CDA-fractie vinden het jammer dat er in het wetsvoorstel niet wordt gesproken over preventie en voorlichting, terwijl preventie en voorlichting volgens hen belangrijke onderdelen zijn van maatregelen in het kader van bescherming van jeugdigen tegen schadelijk audiovisueel beeldmateriaal.

Het is de bedoeling dat in alle sectoren van de audiovisuele media dezelfde normen worden gehanteerd, zo constateren zij. Aan de andere kant is het nog onduidelijk hoe Internet in het geheel past. Hoe ziet de regering dezelfde normen voor de gehele branche vorm krijgen als er nog zoveel onduidelijkheid bestaat?

Via Internet kunnen veel schadelijke beelden voor jeugdigen op het scherm komen. Misschien is dit volgens deze leden wel het medium met de meest schadelijke beelden (bijv. porno en extreem geweld). Toch is er juist op dit gebied veel onduidelijkheid en is er weinig geregeld. Graag zouden de leden van de CDA-fractie meer initiatieven op dit gebied zien, en vragen welke stappen de regering ter zake zal nemen.

RTL4 en RTL5 zijn formeel Luxemburgse zenders en vallen daarmee niet onder de Mediawet. Zij zenden soms vanaf half negen gewelddadige films uit. Hierover stellen deze leden de volgende vragen. Wat is het oordeel van de regering hierover, en biedt de nieuwe wet voldoende waarborgen om deze praktijken uit te sluiten? Wat wordt de bevoegdheid van het NICAM ten aanzien van andere buitenlandse zenders? Hoe ziet de regering de rol van de kabelbranche? Wordt deze branche een rol toebedacht binnen het NICAM?

Binnen het NICAM functioneren een onafhankelijke klachtencommissie en een onafhankelijke commissie van beroep. Is ook in overweging genomen om deze twee organen niet alleen onafhankelijk binnen het NICAM, maar ook onafhankelijk en volledig zelfstandig te laten functioneren? Kan de regering uiteenzetten wat de bevoegdheden van de klachtencommissie en de commissie van beroep worden, en kunnen zij op eigen initiatief stappen ondernemen?

De leden van de fractie van GroenLinks hebben met belangstelling van het wetsvoorstel kennis genomen. In de stormachtige media-ontwikkelingen is het belang van een techniekonafhankelijke regeling rond voor jeugdigen schadelijk beeldmateriaal urgent. Zij hebben daarbij nog wel een aantal opmerkingen en vragen.

Deze leden vinden het onterecht dat de Internetontwikkelingen voorsnog niet volwaardig bij het NICAM betrokken worden. De snelheid van de Internetontwikkelingen, ook waar het gaat om de verspreidingsmogelijkheden van hoogwaardig audiovisueel materiaal, is zo groot dat de tekst op blz. 3 over Internet feitelijk al weer achterhaald is. Is de regering bereid om te zorgen dat het Internet-gebeuren voluit van meet af aan betrokken wordt en ook Internetproviders vertegenwoordigd worden in het NICAM? Daarbij aansluitend zouden de leden van de fractie van GroenLinks graag zien dat plenaire afhandeling van het wetsvoorstel pas dan plaatsvindt als de Commissie «grondrechten in het digitale tijdperk» gerapporteerd heeft. Dat zal zij doen voor 1 mei 2000. Dus op zich hoeft dat nauwelijks vertragting te betekenen. Bij eerdere behandeling doorkruist dit wetsvoorstel anders de meer principiële advisering waar de regering juist behoefte aan heeft voor de meer praktische toepassingen. Hoe denkt de regering hierover?

De leden van de fractie van GroenLinks zouden van de regering graag een nadere toelichting zien op de constatering dat er een gegroeide consensus is in de wetenschap dat geweld in de media schadelijk kan zijn voor jeugdigen. Kan die consensus kort omschreven worden, en kan ook worden aangegeven wie de voornaamste wetenschappelijke autoriteiten zijn waarop deze consensus berust?

De leden van de SP-fractie hebben met teleurstelling kennis genomen van het wetsvoorstel dat moet bijdragen aan een betere bescherming van jeugdigen tegen voor hen schadelijk audiovisueel materiaal. Deze leden zijn van mening dat uitgangspunt moet zijn de optimale behartiging van de belangen van het kind. Zij twijfelen eraan of de belangen van het kind in goede handen zijn bij de branche zelf.

Zij wijzen op het ook door Nederland geratificeerde Verdrag inzake de Rechten van het Kind, artikel 3, eerste lid, waar staat dat bij alle maatregelen betreffende kinderen, de belangen van kinderen een eerste overweging vormen. Zij vragen de regering in hoeverre dit artikel en artikel 2 een inspanningsverplichting inhouden voor de overheid.

De leden van de SP-fractie constateren een consensus in de wetenschap dat agressie op film of televisie agressie bij kinderen verhoogt. Gaat het hierbij ook niet juist om de combinatie van individualisering in de samenleving, waardoor jongeren steeds meer aan hun lot worden overgelaten, en de toename van geweld in de audiovisuele media? De regering stelt vast dat er een tekort aan voldoende deskundigheid bij de beoordeling van schadelijkheid is. Wordt met dit wetsvoorstel wél een voldoende deskundigheid bereikt? Waaruit blijkt dat? Tot nu toe wordt over elk product dat de branche heeft gekeurd, gesproken over geschiktheid, niet over schadelijkheid. Moet deze deskundigheid zich nog ontwikkelen binnen de branche?

De leden van de SP-fractie zijn het eens met de regering dat er het nodige verbeterd dient te worden op het gebied van de bescherming van jeugdigen tegen schadelijk beeldmateriaal, maar zijn het niet eens met de gekozen weg. De regering kiest voor een totale aanpak, maar dan die van zelfregulering. Hoe denkt de regering over het risico dat commerciële belangen het zullen winnen van die van het kind? Deze leden denken dat de zorg voor jeugdigen, zeker in de preventieve sfeer, door de gekozen weg in het gedrang komt. Zij menen dat de bescherming van jongeren niet in handen gegeven moet worden van de commercie. Zij vinden dat de overheid hier in elk geval medeverantwoordelijkheid moet blijven houden en nemen door onafhankelijk toezicht te organiseren. Deze leden zien hier ook een belangrijke rol voor de Nederlandse Filmkeuring weggelegd.

De leden van de SGP-fractie hebben met gemengde gevoelens kennis genomen van voorliggend wetsvoorstel. Enerzijds vinden deze leden het

een goede zaak dat de regering streeft naar een betere bescherming van jeugdigen tegen voor hen schadelijk audiovisueel beeldmateriaal. Reeds jarenlang pleitten deze leden voor een heldere normering in de media voor geweld, godslastering, seks en racisme. Zeker nu er zowel in de samenleving als in de wetenschap steeds meer consensus bestaat over het gegeven dat schadelijk audiovisueel beeldmateriaal de ontwikkeling van jongeren negatief beïnvloedt, is het stuitend dat sommige producenten het nog altijd nodig vinden producten van laag allooi te leveren. Zij betreuren het dan ook dat de regering in voorliggend wetsvoorstel kiest voor het instrument van zelfregulering in plaats van zelf duidelijke en heldere kaders te scheppen.

Deze leden vragen zich af in hoeverre in voorliggend wetsvoorstel wordt rekening gehouden met de snelle ontwikkelingen binnen de mediawereld. Zij denken daarbij onder meer aan de expansie van het Internet. In hoeverre wordt in voorliggend wetsvoorstel op toekomstige ontwikkelingen geanticipeerd?

De leden van de SGP-fractie betreuren het in de gegeven omstandigheden dat de Nederlandse Filmkeuring zal worden afgeschaft. Deze leden menen dat, gezien de doelstelling van voorliggend wetsontwerp, de taak van deze onafhankelijke instelling eerder zou moeten worden uitgebreid. Zij vragen de regering de verschillen tussen de functies van het NICAM en de Nederlandse Filmkeuring nader aan te geven en uit te werken. In hoeverre en op welke wijze kan de objectiviteit en onafhankelijkheid worden gewaarborgd van een instituut als de NICAM, waarin de distributeurs van audiovisuele diensten zitting hebben?

In artikel 3, eerste en tweede lid, van het Verdrag inzake de rechten van het kind wordt gesteld dat «Bij alle maatregelen betreffende kinderen (...), vormen de belangen van het kind de eerste overweging. De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe het kind te verzekeren van de bescherming en de zorg (...) en nemen hiertoe alle wettelijke en bestuurlijke maatregelen». De leden van de SGP-fractie menen dat deze passage een inspanningsverplichting inhouden voor de overheid. Zij vragen of de regering kan beargumenteren of en in hoeverre zij van mening is dat door middel van het in voorliggend wetsvoorstel gekozen systeem van zelfregulering deze inspanningsverplichting afdoende wordt waargemaakt. De leden van de SGP-fractie menen dat het, gelet op de doelstelling van het voorliggende wetsvoorstel, in de rede zou liggen om ook computerspelletjes onder de reikwijdte van voorliggend wetsvoorstel op te nemen. In diverse wetenschappelijke onderzoeken wordt immersesignaleerd dat bepaalde spelletjes de agressiviteit van kinderen opwekken. Deze leden vragen om welke reden de regering daarvan heeft afgezien. Is de regering bereid, en zo ja op welke wijze, regels te stellen teneinde de schadelijke invloed van bepaalde computerspelletjes tegen te gaan?

Volgens de leden van de SGP-fractie had het, gezien de doelstelling van het voorliggende wetsvoorstel, eveneens in de rede gelegen om een wettelijk kader te creëren voor de implementatie van de zogenoemde geweldchip voor de televisie of filtertechnieken voor internet. Deze leden vragen naar de huidige stand van zaken op dit punt. In hoeverre acht de regering het mogelijk en wenselijk dat genoemde toepassingen op korte termijn wordt ingevoerd?

De leden van de fracties van de RPF en het GPV hebben met belangstelling kennis genomen van het onderhavige wetsvoorstel.

Zij geven aan in te stemmen met het doel van het wetsvoorstel, te weten een betere bescherming van jeugdigen tegen schadelijk audiovisueel beeldmateriaal. Op dit punt zijn er momenteel te veel lacunes en is sprake van een gebrekkige handhaving, zodat het hard nodig is enige lijn te brengen in de regelgeving op dit punt. Vooral de mogelijkheid dat uitzendorganisaties en dergelijke in veel gevallen zelf uitmaken of een

programma al dan niet geschikt is voor jeugdigen, leidt tot voortdurende onduidelijkheden en discussies.

Uitgangspunt van het wetsvoorstel is, in lijn met de voorstellen die enige jaren geleden werden gedaan, te komen tot zelfregulering. Daar waar op dit moment nog sprake is van overheidsregulering wordt dat afgebouwd (de Nederlandse Filmkeuring wordt opgeheven) of op afstand gezet (Commissariaat voor de Media).

Een doeltreffende handhaving van de regelgeving op dit terrein is moeilijk. Deze notie hadden de leden van de fracties van de RPF en het GPV ook al naar voren gebracht in het voorbereidende algemeen overleg over dit onderwerp. In een wettelijke regeling is bijzonder moeilijk aan te geven wat nog net wel en wat nog net niet schadelijk te achten beeldmateriaal is, zelfs als nog wordt afgezien van de bijzondere complicatie dat tegelijkertijd de vrijheid van meningsuiting niet mag worden geschonden. Een doeltreffende handhaving en een adequate bescherming van jeugdigen zijn gebaat bij toetsing van beeldmateriaal vooraf, terwijl ingrijpen van overheidswege, wil geen sprake zijn van schending van de vrijheid van meningsuiting, veelal zal moeten neerkomen op een actie na vertoning van het beeldmateriaal. Het strafrecht komt pas in actie als het delict al is gepleegd.

Gelet op die omstandigheden kiest de staatssecretaris voor de route van zelfregulering. De leden van de fracties van de RPF en het GPV stellen dat, als voor die route wordt gekozen, het resultaat daarvan in elk geval een doeltreffende toetsing vooraf moet zijn. Overigens stellen zij in het vervolg van hun inbreng nog enkele vragen over de mogelijkheid alsnog een instituut met een wettelijke grondslag met de classificatie te belasten. In algemene zin geven zij te kennen dat, indien gekozen wordt voor zelfregulering het classificatie-instituut dat de toetsing gaat uitvoeren, dan wel voldoende gezag moet hebben, voldoende deskundigheid moet hebben, voldoende robuust moet kunnen optreden, en voldoende moet zijn gedekt door eventuele overheidssanctionering achteraf. Tegen deze achtergrond stellen deze leden een aantal vragen.

De bedoeling is het vorig jaar opgerichte NICAM te belasten met de classificatie van de aan te bieden beeldproducten. Dit NICAM zal tenminste een zelfde gezag moeten hebben als de Filmkeuring op dit moment heeft ten aanzien van bioscoopfilms. Van een dergelijk gezag kan alleen sprake zijn, indien uitspraken en oordelen in de praktijk effect hebben. Op welke wijze is een en ander verzekerd? Verzekert de staatssecretaris zich van een goede werking van het NICAM, voordat het NICAM wordt erkend als classificatie-instituut? Wordt de Kamer geïnformeerd over werkwijze en interne regelingen, alsmede mogelijke sancties die het NICAM in de richting van de aangesloten organisaties kan treffen, voordat het onderhavige wetsvoorstel kracht van wet krijgt? Op welke wijze wordt verzekerd dat binnen het NICAM voldoende deskundigheid aanwezig is? Op welke wijze zal worden voorzien in sancties ten aanzien van producten die niet ter classificatie worden aangeboden?

De leden van de fracties van de RPF en het GPV geven ter overweging aan de betrokken branches mee te geven in hun te treffen regels op te nemen dat niet aangeboden producten automatisch worden geclassificeerd als niet geschikt om aan jeugdigen te vertonen of aan te bieden.

2. Verhouding zelfregulering en wetgeving

De regering stelt dat niet geheel kan worden volstaan met zelfregulering maar dat ook dient te worden voorzien in een juridisch vangnet, zo constateren de leden van de PvdA-fractie. Zo zal het aanbieden, verstrekken of vertonen van schadelijke films en video's aan kinderen jonger dan 16 jaar strafbaar worden, en de gevangenisstraf worden verhoogd tot een jaar. Met name van omroepen die zich niet zullen aansluiten bij het beoogde onafhankelijke instituut, het NICAM, zal

moeten worden afgewacht hoe zij zich zullen «gedragen». De leden van de PvdA-fractie stellen de navolgende vragen. Kan in dit verband worden ingegaan op de positie van RTL 4 en RTL 5, en op de positie van de afzonderlijke lokale en regionale omroepen? Hoewel bij deze laatste omroepen tot nu toe weinig of niet in termen van «schadelijke» programma's kan worden gesproken, is toch wel aan de orde of zij ook tot de NICAM zullen toetreden. Hebben zij daartoe reeds pogingen ondernomen? En hoe hebben de publieke omroepen gereageerd? Zullen zij deel gaan uitmaken van het NICAM?

Het is voor individuele bedrijven niet verplicht om zich bij de brancheorganisatie aan te sluiten. De leden van de CDA-fractie betwijfelen of het systeem op deze manier voldoende effectief zal worden en jeugdigen beter beschermt.

Uit onderzoek van het Commissariaat voor de Media in 1997 is gebleken dat het eigen oordeel van de (commerciële) omroepen veel minder streng kan uitvallen dan beoordeling op basis van criteria door de Nederlandse Filmkeuring. In hoeverre is dan te verwachten dat de branche-organisaties zelf duidelijke regels opstellen en zich daaraan zullen houden, zo vragen deze leden.

De leden van de CDA-fractie hebben tijdens het rondetafelgesprek op 26 januari 2000 met belangstelling kennis genomen van de standpunten van prof. dr. Jo Groebel van het Europäisches Medien Institut o.a. met betrekking tot zelfregulering. Kan de regering verduidelijken op welke wijze zelfregulering in andere EU-landen gestalte heeft gekregen en hoe het daar functioneert?

De leden van de fractie van GroenLinks willen graag weten waarom gekozen is voor deze vorm van zelfregulering. De regering heeft wel overwogen om het lidmaatschap van de branche-organisaties te verplichten en ook de navolging van de regels, maar heeft hiervan afgezien omdat er dan een ZBO zou ontstaan. Dat achten zij op zich geen afdoende inhoudelijke argumentatie. Want wat is er mis met een ZBO? Het nu op te heffen instituut van de Nederlandse Filmkeuring is immers ook een ZBO? Kan Graag een meer uitvoerige toelichting worden gegeven?

Daarbij zouden deze leden ook graag de vraag meegenomen zien hoe de regering het feit beoordeelt dat bij zelfregulering een deel van de beoogden niet zal zijn aangesloten bij een branche-organisatie. Dat vermindert toch de reikwijdte van de voorgestane regulering? Is het niet zo dat het primaire belang van de branches commercieel is, en de overheid beter in staat is om andere publieke belangen te dienen? Nu wordt aanscherping van het strafrecht naast de zelfregulering gebruikt als enige interventiemiddel. Het strafrecht is in de opvatting van de leden van de fractie van GroenLinks geen beleidsinstrument maar een uiterste middel bij excessen. Hoe ziet de regering dat? Is er toch niet een meer beleidsmatige taak voor de overheid weggelegd bij deze kwestie?

In het geval bij de voorziene evaluatie van zelfregulering via een instituut blijkt dat het nagestreefde doel niet gehaald wordt, wat zijn dan nog de sturingsinstrumenten van de overheid om te zorgen dat het doel wel bereikt wordt? Kan een limitatief antwoord worden gegeven?

De leden van de SP-fractie vragen de regering of zij voldoende aanwijzingen meent te hebben dat zelfregulering tot bevredigende resultaten leidt. Kan zij dit toelichten? Zij zouden graag nu al in het wetsvoorstel een voorziening zien opgenomen die ertoe strekt dat voor de gehele sector een wettelijke regeling zal worden getroffen; dit als stok achter de deur. Ook de Raad van State heeft geadviseerd dit in overweging te nemen. Deze leden zijn met de Raad van State van mening dat een gemeenschappelijk belang voor de sector, gezien de trage ontwikkelingen van het NICAM, nog onvoldoende aanwezig lijkt. Wat heeft het NICAM bereikt

tussen 30 augustus 1999 en heden? Welke garantie kan gegeven worden dat de feitelijke invoering van het classificatie- en productvoorlichtings-systeem daadwerkelijk kan draaien op het moment dat de Wet op de filmvertoningen wordt ingetrokken. Zou het niet beter zijn de gefaseerde invoering per medium af te wachten met als slotstuk de Wet op de filmvertoningen? De leden van de SP-fractie vinden deze garantie absoluut noodzakelijk.

De regering meent in antwoord op het advies van de Raad van State dat door het invoeren van een wettelijke verplichting als bedoeld invoering van een vergunningstelsel moeilijk te vermijden zal zijn. Dit lijkt haar in strijd met het grondwettelijk gewaarborgde recht van vrijheid van meningsuiting. Gaat het hier niet ook om commerciële producten? De regering is voornemens na twee jaar een onafhankelijke evaluatie uit te voeren. Indien de uitkomst daartoe aanleiding geeft dat zal een stelsel met sterke overheidsbemoediging worden overwogen. Is dat dan niet in strijd met de vrijheid van meningsuiting? Waarom dan niet direct een grondslag voor een AMvB hiertoe ingebouwd? Wat te doen als bij de evaluatie blijkt dat een en ander niet zo goed is verlopen? Is er dan een vangnet? Wie zal de evaluatie verrichten en waarop zal hij gericht zijn? Wat zal de meetlat zijn en hoe hoog wordt deze afgesteld? Is de regering bereid de inhoud van de meetlat vooraf en door een onafhankelijke instantie te laten bepalen?

Deze leden zijn het ook met de Raad van State eens dat zelfregulering nog niet betekent dat men algemeen verbindende voorschriften geheel zou moeten afwijzen. De regering heeft een wettelijke versterking van de zelfregulering wel overwogen in de vorm van aansluitplicht en/of algemeen verbindende voorschriften, maar afgewezen. Maar wat nu, zo vragen deze leden als bijvoorbeeld 10% van de leden niet meedoet? Jongeren zullen de weg naar deze «kindvriendelijke» aanbieders snel weten te vinden. De mate van effectiviteit van de zelfregulering is afhankelijk van de deelname vanuit de sector zo stelt de regering zelf ook vast. Heeft de regering vertrouwen in een hoge deelname en op grond waarvan? Kan een overzicht gegeven worden van de deelname aan de gemaakte afspraken tot nu toe?

De leden van de SP-fractie vragen de regering waarom Internet pas op termijn een plaats moet krijgen. Juist in deze branche is wildgroei en juist deze branche wordt in snel toenemende mate bezocht door jeugdigen. Het lijkt deze leden beter Internetproviders van meet af aan te betrekken bij de opzet en de werking van NICAM. Ook het Commissariaat voor de media is deze mening toegedaan. Welke instantie doet het overleg over classificatie en filtering over Internet? In welke internationale kaders vindt overleg hierover plaats? Is het NICAM hierin betrokken? Heeft de NFK hierover al de nodige expertise opgebouwd? Zo ja, op welke manier denkt de regering hiervan gebruik te maken?

De leden van de SP-fractie pleiten voor een sterkere rol van de overheid bij het toezicht. Een aan de overheid gelieerd onafhankelijk instituut zou naast onder meer toezicht en de ontwikkeling van een uniform classificatiesysteem tevens de ontwikkelingen kunnen monitoren en de overheid gevraagd en ongevraagd van advies voorzien. Deze leden zijn het met de Nederlandse Filmkeuring eens dat mede gelet op de snelle ontwikkelingen die zich afspelen binnen de mediawereld niet te voorzien valt in hoeverre we thans met dit wetsvoorstel deze toekomstige ontwikkelingen geregeld hebben. Hoe denkt de regering hierover?

De leden van de SP-fractie vragen voorts in hoeverre de landen van de Europese Unie een sterkere overheidsbemoediging hebben geregeld en hoe dat spoort met eventuele preventieve censuur in de respectievelijke Grondwetten. Kan de regering hier een uitgebreid overzicht van geven? Deze leden vragen de regering tevens hoe zij de onafhankelijkheid kan waarborgen binnen een systeem van zelfregulering. Is het waar dat in een

vorig jaar gehouden Europese conferentie in Saarbrücken waaraan zo'n 300 mediadeskundigen deelnamen, een systeem van coregulering krachtig werd benadrukt? Hoe denkt de regering hierover?

De leden van de SGP-fractie constateren dat de regering, geheel in lijn met de notitie «Niet voor alle leeftijden: audiovisuele media en de bescherming voor jeugdigen» (Kamerstuk 25 266, nr. 1), er voor kiest om de verantwoordelijkheid voor het classificeren van audiovisuele producten met als criterium de mogelijke schadelijkheid voor vertoning aan jeugdigen, te leggen bij de branche die het product in eerste instantie op de markt brengt. Deze leden vrezen dat de eigen belangen van de producenten in de diverse audiovisuele sectoren tot een verschillende normstelling zal leiden. Zij vragen de regering nader te beargumenteren waarom is gekozen om het economisch belang en het beschermingsbelang in één hand te leggen. Kan de regering aangeven op welke wijze in het voorkomen van een dergelijke mogelijke, en naar de mening van deze leden onwenselijke, verstrengeling van belangen is voorzien?

De aan het woord zijnde leden trekken de constatering in de memorie van toelichting (blz. 4) in twijfel, dat het voor audiovisuele bedrijven uit commercieel oogpunt geen aantrekkelijk perspectief zou zijn zich niet of in geringe mate aan de binnen de branche geldende normstelling te houden. Deze leden menen dat dit een zeer wankele basis voor het voorgestelde systeem van zelfregulering vormt. Zij wijzen in dit verband op het bestaan van bepaalde (sub-)groepen in de samenleving, voor wie de audiovisuele producten van een laag allooï juist aantrekkelijk zijn en voor de producenten ervan, die veelal niet bij een branche-organisatie aangesloten zullen zijn, dan ook een mogelijk aantrekkelijk marktsegment vormen. In hoeverre biedt het in voorliggend wetsvoorstel voorgestelde systeem van zelfregulering in dit geval de mogelijkheid om de verspreiding van schadelijk beeldmateriaal tegen te gaan?

Mede in het licht van bovengenoemde redenen, zijn de leden van de SGP-fractie van mening dat de overheid een duidelijk actievere en meer sturende rol dienen te spelen bij de bescherming van jeugdigen tegen schadelijk beeldmateriaal, dan in voorliggend wetsontwerp wordt voorgesteld. Deze leden constateren dat er slechts voor wat betreft de omroepen sprake is van een overheidstaak via het Commissariaat voor de Media, terwijl voor alle andere audiovisuele producten geen toezichthoudende rol meer voor de overheid is weggelegd. Zij vragen de regering te reageren op het pleidooi van de Nederlandse Filmkeuring voor een aan de overheid gelieerd instituut waarbij enige toezicht, weliswaar op afstand, door de overheid gehandhaafd blijft.

3. Het mediawettelijk kader

Het commissariaat zal een beleid ontwikkelen gericht op het tegengaan van geweldsbeelden die ernstige schade bij jeugdigen kunnen veroorzaken. Is het begrip «ernstige schade» (eerste lid van artikel 52d) hier voldoende hanteerbaar; met andere woorden, te onderscheiden van de «schade» zoals deze in het tweede lid van artikel 52d wordt geformuleerd, zo vragen de leden van de fractie van de PvdA.

De leden van de SP-fractie stellen vast dat uit onderzoek van het Commissariaat voor de Media in 1997 is gebleken dat het eigen oordeel van met name commerciële omroepen veel minder streng kan uitvallen dan beoordeling op basis van de criteria die de Nederlandse Filmkeuring hanteert. Dat betekent dus dat kinderen straks nog meer dan nu geconfronteerd zullen worden met programma's van gewelddadige inhoud. Moeten we juist niet de andere kant op, met het oog op bescherming van jeugdigen, of laten we toe dat kijkcijfers het gaan winnen van de bescherming van de jeugdigen?

De leden van de SP-fractie menen te moeten vaststellen dat in de nieuwe opzet classificatie en deelname vanuit de verschillende sectoren van de branche en voorlichting naar het publiek overgelaten wordt aan de branche. Betekent dit dat de overheid slechts achteraf, daar waar het mis is gegaan, kan optreden? Hoe rijmt de regering dit met het belang van preventie en voorlichting?

4. Bedrijfseffecten

De leden van de fractie van de PvdA stellen de navolgende vragen. Kan een globale schatting worden gemaakt van de omvang van de kosten die bedrijven moeten maken nu ze structureel toezicht zullen gaan houden op de uitvoering van de reglementen? Kan tevens worden aangegeven hoe hoog in de afgelopen jaren de keuringskosten voor de bedrijven in de filmbranche waren die gemaakt werden ten behoeve van de filmkeuring? Komt het voorgenomen bedrag van de subsidie van de rijksoverheid t.w. f 1,2 mln. ten laste van de VWS-begroting? Welk bedrag was er tot nu toe gemoeid met de kosten voor de Nederlandse Filmkeuring? Wat is het totale bedrag nu beide organisaties over 2000 nog worden gesubsidieerd?

De leden van de CDA-fractie zouden graag een financieel overzicht willen ontvangen van de mogelijke bedrijfseffecten.

De leden van de fractie van GroenLinks wensen graag meer informatie over de gekozen systemen in de ons omringende landen (België, Duitsland en het VK), temeer daar ook steeds meer sprake is van grensoverschrijdende effecten zoals bij abonneetelevisie. Hoe is in deze landen precies de mix tussen zelfregulering en overheidsregeling vorm gegeven, waarvan op blz. 7 gewag wordt gemaakt?

De leden van de SP-fractie zouden graag een financieel overzicht hebben van de 75% bedrijfskosten NICAM; de circa f 1,2 mln. per jaar. Is het de bedoeling dat het NICAM zich op den duur zelf gaat bedruipen? Deze leden vinden het merkwaardig dat de regering een systeem van zelfregulering ondersteunt, het voor 75% financiert, er vervolgens inhoudelijk niets over te zeggen heeft, er geen toezicht op houdt en geen verantwoording vraagt. Kan de regering hierop uitvoerig reageren?

ARTIKELSGEWIJS

ARTIKEL I

Artikel 53

De leden van de SP-fractie hebben begrepen dat het NICAM niet voornemens is zelf te monitoren of, en op welke wijze, aangesloten omroepinstellingen classificeren en aanduiden of zij zich aan de uitzendtijdstippen houden. Zij zal alleen optreden bij klachten. Deze leden twijfelen er sterk aan of dat voldoende bescherming zal bieden aan de jeugd. Liever zagen zij een actief toezicht op naleving en wel zoveel mogelijk vooraf.

De leden van de SP-fractie hebben kennis genomen van de opmerkingen van het Commissariaat van de Media, dat terecht wijst op het belang van een zelfde classificatiesysteem voor Commissariaat en NICAM. Komt dit er ook? Het Commissariaat gaat er van uit dat uit het wetsvoorstel eenduidig voortvloeit dat omroepinstellingen die zich niet bij de zelfregulering aansluiten uitsluitend beelden mogen uitzenden die geschikt zijn bevonden voor alle leeftijden. Ziet zij dat goed? Zo ja, hoe zit het met de criteria? Moet hier ook niet gesproken worden over schadelijkheid?

De leden van de SP-fractie stellen vast dat de regering op advies van de Raad van State het gebruik van tabak en alcohol, waarvan de schadelijke invloed op jeugdigen het gevolg kan zijn, in de memorie van toelichting heeft opgenomen. Heeft de regering ook overwogen dit in de wettekst op te nemen en waarom heeft zij hier niet toe besloten?

De leden van de SP-fractie stellen vast dat in dit artikel is opgenomen dat het NICAM nadere regels stelt ten aanzien van de uitzendtijdstippen. Met het Commissariaat voor de Media vragen deze leden of dit wel aan het NICAM moet worden overgelaten. Volgens onderzoek van het Commissariaat doen zich problemen ten aanzien van schadelijke beelden met name bij commerciële omroepinstellingen voor tussen 17.00 uur en 20.00 uur en tussen 21.00 en 22.00 uur, waar het gaat om uitzending van films geschikt voor 16 jaar en ouder. Deze commerciële instellingen zullen dan ook fors moeten ingrijpen in hun programmering. Uit hetzelfde onderzoek blijkt dat het uitzenden van trailers, fragmenten en aankondigingen van films die geschikt worden geacht voor personen van 12 jaar onderscheidenlijk 16 jaar en ouder regelmatig reeds voor 20.00 uur onderscheidenlijk 22.00 uur worden uitgezonden. Ook de leeftijdsaanduiding ontbreekt vaak. Erkent de regering ook dat door de toename van dagtelevisie, die vaak uit herhalingen van avondprogrammering bestaat, het meer en meer voorkomt dat overdag programmaonderdelen uitgezonden worden die niet geschikt zijn voor personen jonger dan 12 jaar? Is de regering bereid, dit alles in overweging nemende, zelf duidelijke regels te stellen ten aanzien van de uitzendtijdstippen? Is zij tevens bereid de uitzendtijdstippen te herzien, bijvoorbeeld 21.00 uur of later (in Frankrijk geldt 22.30 uur) voor 12-jarigen?

In de toelichting wordt onder meer gesproken over een klachtenregeling. Het is de leden van de fracties van de RPF en het GPV opgevallen dat in artikel 53 Mediawet, waar gesproken wordt over de voorwaarden waaronder een organisatie als classificatie-instituut kan worden erkend, niet gesproken wordt over een klachtenregeling. Wat is hiervan de reden? Zullen de voorschriften alsnog een klachtenregeling als erkenningsvoorwaarde bevatten? Kan de Kamer nader worden geïnformeerd over de erkenningsvoorschriften?

De leden van de fracties van de RPF en het GPV vragen naar de werking van de (mogelijke) klachtenprocedure. Zal een en ander vorm worden gegeven conform de gang van zaken bij de Reclame Code Commissie (RCC)? Wordt ook voorzien in de mogelijkheid van beroep, zoals ook daar het geval is. Wie zullen een klacht kunnen indienen? Wat is het gevolg van een uitspraak waarin een klacht gegrond is verklaard? Welk gewicht zal het oordeel van het NICAM hebben indien in vervolg op een klacht bij het NICAM mogelijkwerwijs een strafrechtelijke vervolging op basis van artikel 240a. wordt ingesteld? Kan een uitspraak in een klacht gevolgen hebben voor een actie door het Commissariaat in het kader van het bestuurlijke toezicht dat deze dienst uitoefent, bijvoorbeeld een boete?

Het NICAM en de RCC opereren in feite op verwante terreinen. Het is mogelijk (evenals dat nu al het geval kan zijn bij de Filmkeuring) dat zowel het NICAM als de RCC om een oordeel wordt gevraagd over hetzelfde product. In hoeverre stemmen deze instanties werkwijzen en beoordelingskaders op elkaar af?

De leden van de fracties van de RPF en het GPV vragen of het NICAM zich ook zal gaan bezighouden met de classificatie van radioprogramma's, geluidsdragers en drukwerk.

Inzake de werkwijze van het NICAM vragen de leden van de fracties van de RPF en het GPV verder of zal worden voorzien in één classificatiestelsel voor het hele traject van bijvoorbeeld een film van bioscoop, via video naar televisie, of zal worden rekening gehouden met het feit dat de aard

van het medium tv, gelet op de toegankelijkheid, een wezenlijk andere is dan de bioscoop?

Kan verder informatie worden verschaft over het beoordelingskader. Wordt getoetst op basis van het criterium geschiktheid of schadelijkheid. De memorie van toelichting is hierover niet duidelijk; de tekst van de mediawet lijkt uit te gaan van geschiktheid.

De staatssecretaris laat de regulering van moderne media als internet vooralsnog liggen. De leden van de fracties van de RPF en het GPV hebben evenwel begrepen dat het NICAM overweegt providers te bewegen zich eveneens bij het NICAM aan te sluiten. Is dit bericht juist? Ontstaat er niet een groot gat in het stelsel als media als Internet niet van de aanvang af, bij het NICAM worden betrokken?

In hoeverre zijn aanbieders van satelliettelevisie en dergelijke bij de zelfregulering betrokken?

Kabelmaatschappijen vormen de meest belangrijke distributeurs van tv- en radioprogramma's. Uit de toelichting hebben de leden van de fracties van de RPF en het GPV vooralsnog niet begrepen dat zij zich bij het NICAM hebben aangesloten. Wat is daarvan de reden. Ligt het niet voor de hand dit alsnog te doen? Wil de staatssecretaris haar invloed aanwenden om een en ander te bevorderen?

Mediawet

De leden van de fracties van de RPF en het GPV stellen vast dat het NICAM voor wat betreft het bereik van de Mediawet wettelijke erkend kan worden. Er is weliswaar geen verplichte aansluiting voor de verzorgers van de programma's, maar de mediawet biedt wel de basis voor de erkenning van een classificatie-instituut. Het wetsvoorstel voorziet niet in de erkenning van een classificatie-instituut voor wat betreft de overige audiovisuele media. Deze leden vragen waarom daar nu precies vanaf is gezien. Wat is het bezwaar om ook voor audiovisuele producten die buiten het bereik van de Mediawet liggen een wettelijke basis te creëren voor erkenning van een classificatie-instituut? Ontstaat er geen verwarring nu het NICAM als het ware slechts voor een deel van haar activiteiten wettelijke erkend is?

Een van de argumenten die wordt gebruikt om af te zien van een verplichte aansluiting bij een classificatie-instituut is dat moet worden voorkomen dat een classificatie-instituut een ZBO wordt. Wat daar verder van zij – een ZBO kan wellicht met meer gezag spreken, juist omdat het een overheidsorgaan is – een wettelijke grondslag voor de erkenning van een instituut betekent toch nog niet dat het erkende instituut een ZBO wordt. Ligt het om die reden niet voor de hand om ook voor de classificatie van beeldmateriaal dat de mediawet te buiten gaat, een wettelijke grondslag te creëren voor de erkenning van een classificatie-instituut? Een dergelijke maatregel kan ook mogelijke wildgroei voorkomen.

De leden van de fracties van de RPF en het GPV stellen deze vraag mede tegen de achtergrond dat het in principe mogelijk is dat op basis van zelfregulering misschien wel meerdere classificatie-instituten in het leven worden geroepen. De staatssecretaris heeft geen bevoegdheden om zo'n ontwikkeling tegen te houden. Zo kan opnieuw versnippering ontstaan. Zullen ter zake niet de nodige waarborgen moeten worden gecreëerd? Overigens laat ook het nieuw voorgestelde artikel 53 Mediawet het ontstaan van meerdere classificatie-instituten nog mogelijk? Acht de staatssecretaris het denkbaar dat tot de erkenning van meerdere instituten zal worden overgegaan?

De leden van de fracties van de RPF en het GPV vragen overigens of de staatssecretaris de instelling van een instituut met een wettelijke grondslag, conform bijvoorbeeld de Filmkeuring, als zodanig verenigbaar acht met de keuze voor zelfregulering, vooropgesteld dat de keuze om

producten ter keuring aan te bieden, een vrijwillige blijft. Het NICAM lijkt uit te gaan van preventieve classificatie. Ook de Nederlandse Filmkeuring volgde die route. Is een vorm van preventieve toetsing, mits de toetsing vrijwillig is, zonder meer in overeenstemming met artikel 7 Grondwet, ongeacht of het classificatie-instituut een wettelijke grondslag heeft of niet?

Het op basis van artikel 53 erkende classificatie-instituut zal zich in beginsel, zo begrijpen De leden van de fracties van de RPF en het GPV, bezighouden met de classificatie van alle beeldschermproducten. Die instelling heeft onder meer een taak in het kader van het voorgestelde artikel 52d, tweede lid, dat regelt dat voor de jeugd schadelijke programma's slechts mogen worden uitgezonden onder toezicht van en met inachtneming van de door het instituut uitgevaardigde regels met betrekking tot onder meer uitzendtijden. Het eerste lid van artikel 52d regelt een verbod van het uitzenden van programmaonderdelen die de jeugd ernstige schade kunnen toebrengen. Wie ziet nu toe op de naleving van die bepaling? Deze leden begrijpen dat dat uiteindelijk het Commissariaat voor de media is, zij het dat dit pas achteraf toezicht uitoefent. Bevordert deze situatie mogelijke discussies en afstemmingsproblemen tussen het NICAM en het commissariaat? Zal het NICAM in haar uitspraken rekening houden met uitspraken van het Commissariaat en andersom? Wie is uiteindelijk volgend?

Verder vragen zij of uit de criteria die op basis van artikel 53 worden opgesteld genoegzaam blijkt wanneer sprake is van schade en wanneer sprake is van ernstige schade.

Ook is het deze leden niet duidelijk wie er op toeziet dat instellingen die zendtijd hebben verkregen, doch niet zijn aangesloten bij een erkende organisatie op basis van artikel 53, geen programma's uitzenden die schade bevatten. Als dat opnieuw het Commissariaat is, kunnen dan ook vanuit dat punt afstemmingsproblemen ontstaan? Zal het NICAM bijvoorbeeld klachten over dergelijke programma's ontvankelijk verklaren?

Door het voorgestelde nieuwe artikel 53 vervalt de wettelijke grondslag met betrekking tot de regeling van uitzendtijdstippen van films. Die regeling is op zichzelf onvoldoende, omdat die alleen betrekking heeft op films en niet op andere programma's. Niettemin kan de vraag gesteld worden of deze wettelijke grondslag inzake uitzendtijdstippen, als vangnet onder het stelsel van zelfregulering, gemist kan worden. Graag ontvangen deze leden hierop een nadere toelichting.

ARTIKEL II

Artikel 240a

De leden van de VVD-fractie stellen de navolgende vragen.

Welke maatregelen zijn mogelijk tegen een aanbieder die programmering aanbiedt in strijd met artikel 240a Wetboek van Strafrecht, wanneer de aanbieder zich doelbewust in een land met een zwakke juridische structuur heeft gevestigd? Bij de beantwoording zien deze leden graag een onderscheid tegemoet tussen de daadwerkelijke verzending (het opzetten van een Internetsite of het verzenden van een TV-programma) en het faciliteren van de verspreiding (Internetprovider of het aanbieden van uitzendfaciliteiten per satelliet of op een andere wijze).

Voorts vragen zij of de regering de mening deelt dat tegen bovengenoemde aanbieders afdoende juridische en/of technische bescherming mogelijk is.

In de praktijk is gebleken dat handhaving van artikel 240a Wetboek van Strafrecht moeilijk uitvoerbaar is. De leden van de CDA-fractie hebben hierover de volgende vragen. Deelt de regering de mening dat het gewij-

zigde artikel 240a Wetboek van Strafrecht wel te handhaven is? Op welke manier denkt de regering voor een betere handhaving van de wet te kunnen zorgen?

De leden van de SP-fractie stemmen in met de wijzigingen van artikel 240a. Zij vragen wel hoe de handhaving van artikel 240a in de praktijk loopt en of het gewijzigde artikel 240a te handhaven zal zijn. Graag vernemen zij van de regering welke ervaring hiermee in het verleden is opgedaan.

Volgens de toelichting vormt artikel 240a het wettelijke vangnet voor de zelfregulering die wordt beoogd. Dit artikel is evenwel niet van toepassing op de media, aldus de toelichting. De leden van de fracties van de RPF en het GPV vragen of het niet gewenst is, ook onder de regelgeving op basis van de mediawet een strafrechtelijk vangnet te hangen, bestaand uit een qua reikwijdte verruimd artikel 240a.

Deze leden vragen voorts of op enig moment relevant voor het rechterlijk oordeel kan zijn de omstandigheid dat een product niet aan het NICAM ter classificatie is aangeboden. Rust op de betrokken persoon of het betrokken bedrijf dan niet tenminste het vermoeden van onzorgvuldig handelen en kan dat daarmee invloed hebben op het bewezen achten van het telastegelegde?

In het buitenland is de regelgeving, aldus de toelichting, veelal strenger en worden ook financieel zwaardere eisen gesteld. De leden van de fracties van de RPF en het GPV vragen om nadere informatie over de regelgeving in enkele van de ons omringende landen? In hoeverre zijn daar zinnige maatregelen getroffen die, zelfs met behoud van zelfregulering, eenvoudig in het Nederlandse stelsel zouden kunnen worden opgenomen?

De leden van de fracties van de RPF en het GPV vragen welke garantie bestaat dat, na het intrekken van de Wet op de filmvertoningen een over de volle breedte werkend NICAM tot stand zal zijn gekomen.

Als uit de evaluatie blijkt dat zelfregulering alsnog niet goed werkt, welke route heeft de staatssecretaris dan voor ogen?

ARTIKEL III

De leden van de PvdA-fractie willen weten hoe nu feitelijk de opgebouwde expertise vanuit de Nederlandse Filmkeuring gebruikt gaat worden in het nieuwe stelsel van zelfregulering. Zijn hier inmiddels afspraken over gemaakt?

De leden van de CDA-fractie wensen antwoord op de volgende vragen. Kan de Nederlandse Filmkeuring de rol van «waakhond» over het NICAM vervullen? Hoe ziet de regering de relatie tot het Commissariaat voor de Media?

De leden van de fractie van GroenLinks willen graag weten welke regeling er getroffen is voor het personeel van de Nederlandse Filmkeuring. Bestaat er een baangarantie bij het nieuwe instituut, vergelijkbaar met de garanties voor het DOB-personeel bij de belastingdienst bij de fiscalisering van de omroepbijdragen?

Hoe wordt gegarandeerd dat de inhoudelijke kennis en de internationale status van de Nederlandse Filmkeuring ook in het nieuwe instituut niet verloren gaat?

De leden van de SP-fractie vinden dat het wijzigingsvoorstel onvoldoende garantie biedt voor een optimale bescherming van jeugdigen. Zij vrezen

dat zelfregulering door de branche hiervoor onvoldoende garantie biedt. Daarom zijn ze tegen de opheffing van de Nederlandse Filmkeuring.

De leden van de SP-fractie stellen vast dat de regering in de memorie van toelichting heeft opgenomen dat de opgebouwde expertise van de Nederlandse Filmkeuring zoveel mogelijk wordt gebruikt in het nieuwe stelsel. Het NICAM heeft hiermee ingestemd, en wil dit vorm geven door ex-leden van de Filmkeuring een plaats te geven in de commissie die als klankbord moet fungeren, en mogelijk ook in de klachtencommissie of de commissie van beroep. Vindt de regering dit voldoende, en hoe ziet de Nederlandse Filmkeuring dit zelf? Ziet deze laatste nog meer mogelijkheden om gebruik te maken van de opgedane expertise?

De leden van de SP-fractie zien nog wel degelijk een belangrijke rol voor de Nederlandse Filmkeuring weggelegd. Het sterke element van dit instituut is, dat de bemensing zeer pluriform is samengesteld. Het instituut heeft hiermee een breed draagvlak in de samenleving. Deze leden zijn van mening dat dit instituut juist meer taken moet krijgen en dat de reikwijdte uitgebreid dient te worden naar de andere branches.

De leden van de SP-fractie willen tenslotte opmerken dat het stimuleren van cultuur een beter medicijn is dan censuur. Voorzieningen voor de jeugd, aandacht voor de sport maar ook het stimuleren en bekostigen van betere programma's voor de jeugd. Heeft de overheid ook niet een verantwoordelijkheid om het «recht op cultuur» voor kinderen en jongeren te waarborgen, volgens het Verdrag inzake de rechten van het kind?

De voorzitter van de commissie,
Essers

De griffier van de commissie,
Teunissen